

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1462

17/7/2014

-Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
κ. Γεώργιο Καρασμάνη

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 11-7-2014

ΘΕΜΑ: Απαγορευμένα τοξικά σε καλλιέργειες

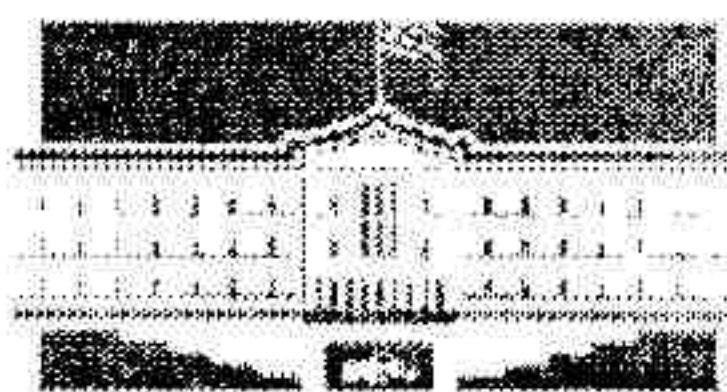
Σύμφωνα με εκτενή δημοσιεύματα της εφημερίδας «Νέα Κρήτη» της 9,10 και 11 Ιουλίου, αναδεικνύεται ένα μείζον θέμα που αφορά στην χρήση απαγορευμένων τοξικών χημικών ως φυτοπροστατευτικά προϊόντα-ζιζανιοκτόνα στις καλλιέργειες της Κρήτης, παρά τη νομοθεσία της Ε.Ε. και μάλιστα με ανθούσα ακόμη και τη λαθραία διακίνησή τους.

Το θέμα εστιάζεται σε πρώτη ανάγνωση στο διχλωροπροπένιο (1,3 - D), ίσως το πιο διαδεδομένο ζιζανιοκτόνο, νηματωδοκτόνο αυτή τη στιγμή στις καλλιέργειες λαχανικών και κηπευτικών στις υπαίθριες καλλιέργειες. Σύμφωνα με τα σχετικά επίσημα πρωτόκολλα, το «διχλωροπροπένιο δρα στο έδαφος σε βάθος 40 cm με τη βοήθεια του νερού και ελευθερώνει χλώριο. Δρα εξ επαφής και φονεύει όλα τα είδη των νηματωδών, έντομα εδάφους και έμμεσα επιδρά σε μύκητες εδάφους, βακτηρίδια, ιούς και ζιζάνια. Δρα ανασταλτικά στη βλάστηση διαφόρων σπόρων. Εφαρμόζεται σε καλλιέργειες λαχανικών, πατάτας, θερμοκηπιακές και σε δενδροκαλλιέργειες».

Από πειράματα σε ζώα προκύπτει ότι το διχλωροπροπένιο είναι ερεθιστικό για το δέρμα και τα μάτια. Προκαλεί υπερκεράτωση και υπερπλασία βασικών κυττάρων του στομάχου και αναιμία. Επίσης προκαλεί υπερπλασία αναπνευστικού επιθηλίου, εκφύλιση του νευροεπιθηλίου και ερεθισμό του υποβλεννογόνιου τοιχώματος της ουροδόχου κύστης.

Έχει τοξική δράση στα χρωμοσώματα και προκαλεί μεταλλάξεις στα θηλαστικά. Καταστέλλει το μυελό των οστών και προκαλεί θρυμματισμό στο DNA. Η χρόνια τοξικότητα και καρκινογένεση αφορά το βλεννογόνο του στομάχου και το ήπαρ (αδενοκαρκίνωμα).

Το διχλωροπροπένιο αποτελεί ιδιαίτερα επικίνδυνη χημική ουσία και για το περιβάλλον. Στον αέρα, οξειδώνεται με το φως κατά 50% σε 10 ώρες. Παράγονται προϊόντα διχλωροαιθένιου, υδροξυλίου, χλωροακεταλδεϋδης και μυρμηκικού χλωριδίου. Αντιδρά με το όζον και σχηματίζεται χλωρακετικό οξύ, υδροχλώριο, διοξείδιο-μονοξείδιο του άνθρακα και μυρμηκικό οξύ. Τα προϊόντα αυτά είναι υδροδιαλυτά και με τη βροχή μεταφέρονται και σε άλλες περιοχές. Έχει μεγάλη πίεση εξάτμισης και διασκορπίζεται εύκολα στο περιβάλλον. Στο νερό, διαλύεται και είναι δραστικό για 5 ημέρες, όσον αφορά στη θανατηφόρα δόση. Είναι σταθερό στη φωτόλυση. Στο έδαφος, δεν απορροφά το φως. Διασκορπίζεται από την έντονη εξάτμιση και παραμένει θανατηφόρο για 8-15 ημέρες. Είναι φυτοτοξικό και φονεύει πουλιά, μέλισσες, γεωσκώληκες, βρύα, ψάρια, οστρακοειδή και στρείδια. Σε μικρότερες δόσεις προκαλεί τοξικές βλάβες σε 20-30 ημέρες μετά την έκθεση.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Κάθε χρόνο παρασκευάζονται 35 εκατομμύρια τόνοι προπανίου από σχιστολιθικά και φυσικό αέριο και με αφυδρογόνωση του προπανίου φτιάχνεται το προπένιο, και μετά το διχλωροπροπένιο.

Απαγορευμένο από το 2012 ως ιδιαίτερα επικίνδυνο

Στις 18/06/2012 η Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση και την "Απόφαση του Ρότερνταμ" και μετά από μελέτες και πειράματα, τόσο εργαστηριακά «in vitro» όσο και σε φυσικές συνθήκες «in vivo», έκρινε το διχλωροπροπένιο ως απαγορευμένο, γιατί ήταν ιδιαίτερα τοξικά επικίνδυνο για το περιβάλλον και προκαλούσε σοβαρά προβλήματα υγείας. Στα ζώα (θηλαστικά) βρέθηκε να είναι καρκινογόνο και υπεύθυνο για χρόνιες φλεγμονώδεις και εκφυλιστικές παθήσεις. Ιδιαίτερα τοξικό για φυτά και οικοσυστήματα.

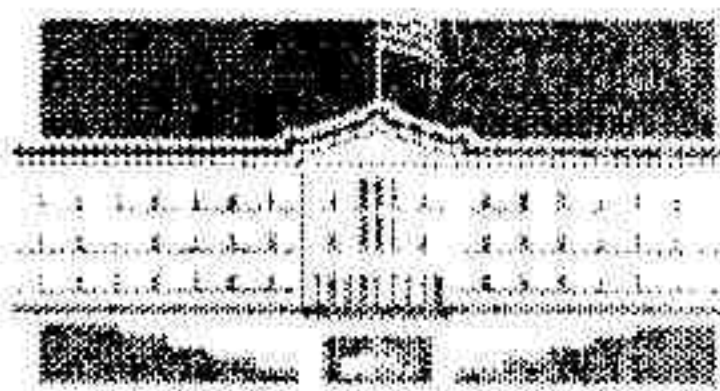
Έτσι, θεωρητικά εδώ και τρία χρόνια η χρήση του έχει απαγορευτεί και σε καμία του εκδοχή δεν θα έπρεπε να κυκλοφορεί σε καμία χώρα της Ε.Ε. Μάλιστα, η σχετική απόφαση-οδηγία απαγόρευσης κυκλοφορίας και χρήσης του διχλωροπροπενίου στις 18-06-2012 φέρει την υπογραφή του αρμόδιου γενικού διευθυντή της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Κομισιόν) της Ε.Ε. Ωστόσο, όπως αποδεικνύεται στη συνέχεια, υπάρχουν "παράθυρα" στην νομοθεσία της Ε.Ε., ιδίως σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Το διχλωροπροπένιο απαγορεύτηκε στην Ε.Ε. ως ιδιαίτερα τοξικό και μάλιστα αυτή η βαρύτατη τοξικότητά του αναγράφεται στις ετικέτες με τις εμπορικές ονομασίες που κυκλοφορεί. Ωστόσο, στην ετικέτα, εξαιτίας του ότι πειράματα στον ανθρώπινο οργανισμό με αυτό δεν μπορούν να γίνουν, δεν κατατάσσεται με ταξινόμηση ως καρκινογόνο για τον άνθρωπο (!). Αυτό, όσο κι αν φαίνεται απλό στην εξήγησή του, είναι και μια από τις αιτίες στο να βρεθεί "παράθυρο" να συνεχίσει να κυκλοφορεί στην αγορά των χωρών της Ε.Ε. παρά την απαγόρευσή του. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα επίσημα διαθέσιμα στοιχεία, το διχλωροπροπένιο (1,3 - D) παρασκευάζεται από μια μεγάλη πολυεθνική εταιρεία στο Βέλγιο και έχει το εμπορικό όνομα «D-D TOP 90 EC» και από μία πολυεθνική στις ΗΠΑ με το εμπορικό όνομα «CONDOR 91 EC». Τα δύο εμπορικά σκευάσματα είναι γνωστά στους περισσότερους αγρότες μας ως τα μοναδικά ενδεδειγμένα για τη χρήση που προορίζονται.

Η "πατέντα" αποφυγής της απαγόρευσης

Το "σύστημα" όμως που επί 3 χρόνια τώρα κυκλοφορεί κανονικά το 1,3 - D στην αγορά, παρά την απαγόρευση, "πατάει" στην εξής τεχνική: Μία χώρα - η Ιταλία και η Ισπανία μέχρι στιγμής εν προκειμένω αυτή την τριετία - κάνει την πρώτη εισαγωγή του προϊόντος και με βάση την ισχύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία, τότε αυτόματα "νομιμοποιείται" η διακίνησή του και στις υπόλοιπες. Εισάγει εκτελωνίζοντας το συγκεκριμένο σκεύασμα και, παρά την απαγόρευση, εμφανίζει γνωματεύσεις συμβούλων των πολυεθνικών προς αγροτικές επιχειρήσεις, ενώσεις, εταιρείες και συνεταιρισμούς, ως «αναντικατάστατα» τα συγκεκριμένα προϊόντα για τη βελτίωση και απόδοση της αγροτικής παραγωγής στην τρέχουσα σοδειά.

Με τη σειρά τους, συνεταιρισμοί-ενώσεις αιτούνται στο αρμόδιο Υπουργείο Γεωργίας, ανάλογα τη χώρα, τη χορήγησή του κατ' εξαίρεση ως «αναντικατάστατου φυτοφαρμάκου», και τότε η χώρα αυτή εκδίδει άδεια περιορισμένου μεν χρόνου, αλλά άδεια κυκλοφορίας του, παρά την

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

απαγόρευση της Ε.Ε. (!). Αυτήν την πρακτική εδώ και τρία χρόνια χρησιμοποιεί και το ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αφενός μεν με την αιτίαση ότι ήδη χρησιμοποιείται σε άλλες χώρες της Ε.Ε. (Ισπανία-Ιταλία), δίνοντας αυτά τα τρία χρόνια «κατά παρέκκλιση άδεια κυκλοφορίας στην αγορά για 120 ημέρες, σύμφωνα με το άρθρο 53 του Κανονισμού 1107/2009, αν και είναι με πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορευμένο το 1,3 D/Διχλωροπροπένιο (από 18/06/2012). Φυσικά κάθε χρόνο και στο ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης δημιουργείται τουλάχιστον μία "αίτηση" Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών προς το Υπουργείο ότι έχει ανάγκη το φυτοφάρμακο ως «αναντικατάστατο». Έτσι, με την πίεση των κατασκευαστριών εταιρειών και των συμβούλων επιχειρήσεων, γίνεται αναγκαστικά η εισήγηση, η υπογραφή και η αδειοδότηση προσωρινής κυκλοφορίας κατά παρέκκλιση.

Η φετινή «κατά παρέκκλιση κυκλοφορία» με επίκεντρο την Κρήτη

Ούτε φέτος, δυστυχώς, η απαγόρευση κυκλοφορίας ενός τόσο επικίνδυνου τοξικού φυτοφαρμάκου, όπως έχει αποφανθεί ήδη από το 2012 η Ε.Ε., κατέστη δυνατή και μάλιστα ειδικά φέτος το σχετικό αίτημα ως «αναντικατάστατο» φέρεται να το έχει θέσει Αγροτική Ένωση της Κρήτης, προκειμένου να εκδοθεί η κατά παρέκκλιση της απαγόρευσης άδεια κυκλοφορίας του για 120 ημέρες. Μόνο που ειδικά φέτος η άδεια εμφανίζεται να γίνεται χρήση της μόνο στην Κρήτη, και μάλιστα οι αρμόδιοι του Υπουργείου, έχοντας υπόψη τους τη βαρύτητα της τοξικότητας του 1,3 - D, περιορίζουν στις αυστηρές οδηγίες τους τη χρήση του μόνο για τα λαχανικά.

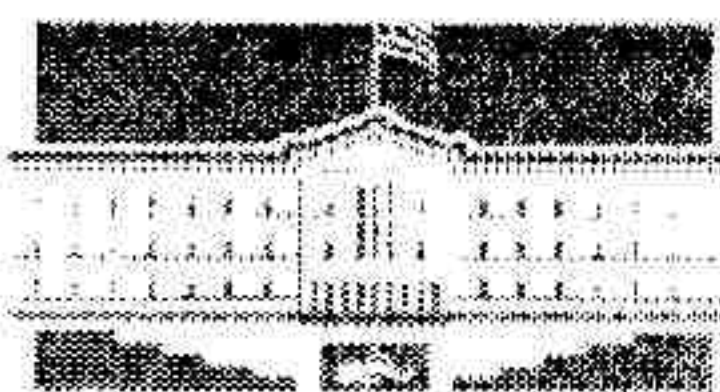
Οι εγκρίσεις αφορούν και τις δύο εμπορικές ονομασίες του 1,3 - D και την «D - D TOP 90 EC» και την «CONDOR 91 EC» και ημερομηνία έγκρισης είναι στις 13-06-2014, με έναρξη ισχύος από την 1η Ιουλίου του 2014, δηλαδή εδώ και 10 μέρες έχει ξεκινήσει ήδη για τους αγρότες η παραγγελία του, η προμήθεια και η αγορά του προς χρήση. Μάλιστα, και οι δύο κατά παρέκκλιση άδειες διάθεσης του απαγορευμένου 1,3 - D για τις δύο εμπορικές ονομασίες έχουν εκδοθεί μετά το αίτημα ως «αναντικατάστατο» του φυτοφαρμάκου από την ίδια ΕΑΣ της Κρήτης.

Κατόπιν των ανωτέρω,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Μετά την από 13/06/2014 χορήγηση κατά παρέκκλιση άδειας διάθεσης στην αγορά 120 ημερών με έναρξη από την 1η Ιουλίου ειδικά στην Κρήτη στο διχλωροπροπένιο, με εμπορικές ονομασίες DD-TOP 90EC και CONDOR, και επειδή έγινε το ίδιο για τα έτη 2013 (12/06/2013, αρ. πρωτ. 6687/72656) και 2012 (14/06/2012, αρ. πρωτ. 6538/67811) και αφού υπάρχει από 18/6/2012 απόφαση απαγόρευσης του διχλωροπροπένιου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ισχύουν ή όχι;

2. Πώς γίνεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να υπογράφει τη διάθεσή του στην αγορά μετά από γνωματεύσεις "αναντικατάστατου" που κατασκευάζονται από συμβούλους επιχειρήσεων των εταιρειών που διακινούν τα προαναφερθέντα προϊόντα και με υποβολή αιτήσεων ως τέτοιου από κατά τόπους ΕΑΣ, όταν απαγορεύεται η χρήση αυτής της ουσίας.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

3. Ισχύει ότι η κατά παρέκκλιση χορήγηση αδείας του διχλωροπροπένιου έχει δώσει την ευκαιρία σε εμπόρους να εισάγουν λαθραία την ουσία αυτή και ότι έχουν επιβληθεί πρόστιμα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης γι' αυτό το λόγο;
4. Είναι γνωστό ότι το μέσο επίπεδο ενημέρωσης του αγρότη είναι πολύ πιο κάτω από τις απαιτήσεις ορθής χρήσης του διχλωροπροπένιου. Ποιος διασφαλίζει τον έλεγχο αυτών των απαιτήσεων προς όφελος όλων μας και των αγροτών και των καταναλωτών και όσων διαβιούν στις περιοχές χρήσης του;
5. Μπορεί να εξασφαλίζεται η προσωρινή διάθεση του διχλωροπροπένιου για μια χώρα, Ιταλία ή Ισπανία κατά παρέκκλιση, και να "νομιμοποιείται" έτσι η διακίνησή του γενικότερα και σε άλλες χώρες, αλλά αυτό είναι αποτέλεσμα της πίεσης των κατασκευαστριών εταιρειών, που στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτουργούν σε βάρος της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος. Αυτό προκύπτει αυταπόδεικτα από το γεγονός ότι οικονομικά η κυκλοφορία του, παρά την απαγόρευση, είναι από τις μόνες που ωφελεί άμεσα, ναι ή όχι;
6. Σε ποιες ενέργειες θα προβούν το Υπουργείο και οι αρμόδιες κεντρικά και κατά τόπους υπηρεσίες του άμεσα, για να διαφυλάξουν την υγεία των πολιτών και του περιβάλλοντος;

Ο ερώτών Βουλευτής

Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής ΝΔ Ηρακλείου